

# Et offentligt arbejdsmarked under pres?

TR-konferencen 1. og 2. november 2018

Opus hotel, Horsens

## Torsdag den 1. november 2017

Formand for IDA Offentlig, **Carsten Eckhart Thomsen** bød velkommen til årets TR-konference. Han var glad for at se, så mange deltagere fra hele landet på tværs af brancher i den offentlige sektor. Han understregede, at TR-Konferencen er årets vigtige begivenhed, hvor alle får mulighed for at mødes og udveksle erfaringer om hverdagens udfordringer.

**Carsten Eckhart Thomsen** præsenterede medlemmerne af bestyrelsen for IDA Offentlig og gav herefter ordet til dagens første taler, Nick Allentoft, som netop er udkommet med sin bog "Velfærdsillusionen", og som sætter spørgsmålstegn ved, om det danske velfærd er så godt, som vi går og siger.

## Er det danske samfund i krise?

v. Nick Allentoft, chefredaktør, journalist og forfatter

**Nick Allentoft** indledte med at foreslå spørgsmålstegnet i TR-konferencens overskrift "Et offentligt arbejdsmarked under pres?" slettet, idet han konstaterede, at det offentlige arbejdsmarked *er* under pres.

Han erindrede om, at Danmark bliver hyldet verden over som et mønstersamfund. Et trygt og velstående samfund, som sikrer lige vilkår for alle og tager hånd om dem, der har brug for det. Det er en model, som har samlet bred opbakning blandt danskerne.

**Nick Allentoft** var dog af den opfattelse, at velfærdssamfundet bygger på en illusion, og at årsagen til ændringen skal findes i overgangen fra velfærdssamfund til velfærdsstaten, hvor stadig flere borgere oplever sig udsatte, marginaliserede og ladt i stikken.

**Nick Allentoft** gav sit bud på, at man skal finde den direkte årsag til ændringen i 3 gensidigt forstærkende kriser, nemlig Socialkrisen, Demokratikrisen og indførelsen af New Public Management i 1983, som efter hans opfattelse har det til fælles, at de styrker en voksende bureaukratisk velfærdsstat, hvor systemer er vigtigere end mennesker.

Han sluttede sit oplæg med en bekymring om, at vi alle er for passive, og han opfordrede til, at TR-systemet bidrager til at der ryddes ud i regler og holdes fast i tryghed og frihed, samtidig med, at vi udskifter passiviteten med en sund undren, og gerne med mange spørgsmål til følge.

**Carsten Eckhart Thomsen** takkede Nick Allentoft for et spændende oplæg.

## Netværksfrokost og Walk and Talk

Igen i år blev der afsat god tid til netværk og videndeling, hvorfor bestyrelsen havde besluttet, at der skulle være mulighed for at netværke over frokosten i et af de etablerede netværk.

Netværk Midtjylland/Nordjylland

Netværk Fyn/Syd

Netværk Sjælland

Netværk - Undervisningsområdet

Netværk - Statens område (undervisning undtaget)



Der var lejlighed til efter frokosten at fortsætte den gode erfaringsudveksling i netværksgrupperne under en spadseretur i det dejlige efterårsvejr.

## Refleksionsrum

Eftermiddagen bød på inspiration, erfaringsudveksling og spændende diskussioner i tre refleksionsrum.

### 1: Motivation og stress i en præstationskultur

v/Helle Hein, Cand.merc. og ph.d.

**Helle Hein** gav en præsentation af, hvordan præstationskulturen kvæler motivationen hos de mest innovative og kreative medarbejdere, hvilket fører til et kreativitets- og innovationstab – udover det produktivitetstab og kvalitetstab, der selvfølgelig altid følger med demotiverede og stressramte medarbejdere.

Hun fortalte, at brugen af ydre motivationsfaktorer underminerer de indre drivkræfter hos dem, der særligt er indre styrede i deres motivation.

**Helle Hein** understregede, at stress er et meget misforstået begreb, og at vi dermed ofte fejlbehandler stress, og hun slog fast, at stress har mange flere fejkilder end det, vi normalt beskæftiger os med. Hun gav deltagerne en forståelse af stress som en konsekvens af overbelastning som også omfatter f.eks. moralsk stress og stress som følge af ikke at blive fagligt stimuleret.

**Helle Hein** præsenterede de 4 arketyper; primadonnaen, præstationstripperen, pragmatikeren og lønmodtageren, hvad der driver dem, hver især, og hvilke reaktionsmønstre de har fx ift. forandringer.

### 2: Offentligt ansattes ytringsfrihed under pres

v/Cand.jur., ph.d. og lektor i offentlig ret på RUC, Pernille Boye Koch

**Pernille Boye Koch** satte fokus på det dilemma, der gør sig gældende i store dele af den offentlige sektor: offentlig ansatte har på den ene side udstrakt ytringsfrihed, men mødes på den anden side ofte af negative reaktioner fra chefer, hvis denne udnyttes. Desuden pålægger mange offentligt ansatte sig selv censur, enten fordi man ikke er opmærksom på, hvad man må sige, eller af frygt for repressalier. Pernille kom med flere eksempler på sager, hvor ansatte ulovligt er blevet fyret efter at have udnyttet sin ytringsfrihed. Herefter gennemgik Pernille lovgivningen for offentligt ansattes ytringsfrihed, som desværre ikke er særlig fyldestgørende: men det står klart at offentligt ansatte har en udstrakt ytringsfrihed. Meget af oplægget tog udgangspunkt i deltagernes egne erfaringer med en presset ytringsfrihed, og hvordan man som TR kan vejlede medlemmer, udbrede kendskabet til lovgivningen og råbe op overfor ledelsen. Pernille understregede desuden, at hvis man som offentligt ansat bruger sin ytringsfrihed, skal man gøre det klart, at man udtaler sig på egne vegne, og altså ikke på ansættelsesstedets vegne.

### 3: Forandringer på arbejdsmarkedet – ny TR-rolle

v/ Cand.mag. og ph.d. i tillidsbaseret ledelse og styring på RUC, Tina Øllgaard Bentzen

**Tina Øllgaard Bentzen** præsenterede resultater fra sin forskning om "Tillidsbaseret ledelse og styring i offentlige organisationer". Hun redegjorde for, hvordan ledelse, styring og tillid hænger sammen, og hvordan tillid og styring kan forstærke hinanden og være hinandens modsætninger.

Hun understregede vigtigheden af, at medarbejderrepræsentanten har fokus på organisationens samlede behov, finder rum for indflydelse, udviser loyal adfærd overfor både organisation og ledelse og indgår i dialog og samarbejde.

Herefter blev deltagerne præsenteret for de 3 rum – aftalerummet, arbejdspladsrummet og det individuelle rum, hvor udfordringen for tillidsrepræsentanterne er at bevare tillidsrelationerne i alle rum.

**Tina Øllgaard Bentzen** afsluttede sit oplæg med at konkludere, at tillid kræver rolleforandring hos alle aktører, lige fra den politiske-, administrative- og faglige ledelse til TR, MED og medarbejderne.

## TR som det nødvendige bindeled

v/Thomas Damkjær Petersen, formand for IDA

**Thomas Damkjær Petersen** takkede for invitationen og præsenterede IDAs medlemsvækst på 6,4% i 2017. Han oplyste, at IDA i forbindelse med OK18 forhandlingerne fik 300 nye medlemmer.

**Thomas Damkjær Petersen** satte fokus på det pres, der er på det offentlige arbejdsmarked, herunder de mange udfordringer der er, fx omkring hovedorganisationerne, omprioreringsbidraget, udflytningerne og politikerindblandingen.

Han tog et kig tilbage på OK18 forløbet og takkede for kampen og den store indsats, og han understregede, at resultatet viste, at det betaler sig at stå sammen.

**Thomas Damkjær Petersen** oplyste, at IDA har fokus på de udfordringer TR står overfor, og da det er svært at ændre på vilkårene, gør IDA alt for at klæde lederne på til at bedrive god ledelse, og samtidig klæde alle TR på, så de bliver styrket til at håndtere de mange opgaver. Han var af den opfattelse at gode relationer til ledelsen og en god dialog er vejen frem.

Afslutningsvis orienterede **Thomas Damkjær Petersen** om, at der fra IDA vil blive udsendt en mail til alle aktive om at give accept af, at deres kontaktdata offentliggøres, så det bliver nemmere at netværke og finde hinanden.

## Afrunding på dagen

v/Michael Schøt

Med en halv times samfundskritisk satire blev dagens program afsluttet i selskab med Michael Schøt.

## Fredag den 2. november

Godmorgenhilsen fik deltagerne af det professionelle og veloplagte pigekor Eve fra Egå Gymnasium.

**Carsten Eckhart Thomsen** takkede koret for en fantastisk morgen og bød herefter velkommen til forsker og professor Bent Greve fra RUC.

## Rammevilkår for den offentlige sektor – hvad betyder det for løn og arbejdsvilkår?

v/Forsker, professor Bent Greve

**Bent Greve** trak en linje tilbage til forårets OK forhandlinger, og rejste spørgsmålet: "Hvad kan vi lære af forhandlingerne, som vi kan bruge næste gang?" Han kom rundt om de interne modsætninger, der var på lønmodtagersiden, om det skal være %vis eller kroneregulering, i forhold til kønsulighed og i forhold til forskellen på faglige områder. Han erindrede om diskussionen, om en minister kunne sidde for bordenden og var af den opfattelse, at det har mindre betydning, idet der er en økonomisk ramme for forhandlingen.

**Bent Greve** præsenterede deltagerne for begrebet "Chicken game" – "Hvem blinker først?", og orienterede om, at forligsinstitutionen derfor spiller en væsentlig rolle. Han konkluderede, at Den Danske Model bestod sin prøve i forbindelse med OK18 forhandlingerne.

**Bent Greve** rundede af med at kigge frem mod forhandlingerne i 2021, hvor rammevilkår bliver snævre, også selvom dansk økonomi grundlæggende er sund, og hvor solidaritet internt i fagbevægelsen kan være vigtig – herunder med klare aftaler om hvor længe, man står sammen, og endelig at fastholde og pege på, hvor den offentlige sektor har en social investeringsfunktion – så offentlige udgifter ikke kun ses som byrde men også som styrke.

**Carsten Eckhart Thomsen** takkede Bent Greve for en god rammesætning og forståelse for såvel OK18 forhandlingerne samt de kommende forhandlinger.

## Et tilbageblik på OK18

v/Carsten Eckhart Thomsen, formand for IDA Offentlig

**Carsten Eckhart Thomsen** præsenterede hele OK18 forhandlingsforløbet og indledte med at skitsere udgangspunktet på baggrund af OK-2015, det dårlige klima på statens område og den økonomiske ramme, trepartsforhandlinger, de private overenskomster, reguleringsordningen og kompetenceudvikling som et centralt tema. Da Moderniseringsstyrelsens brev om frokostpausen kom, blev linjerne trukket endnu skarpere op.

Men efter en lang sej kam, blev det et flot resultat med procentuelle generelle lønforbedringer, hvor reallønnen blev sikret, og endda forbedret.

I forhold til Reguleringsordningen blev privatlønsværnet fjernet, hvilket sikrer en mere parallel lønudvikling mellem det private og offentlige arbejdsmarked og en symmetrisk op- og nedregulering.

IDAs 4 signaturkrav var: Lokal løndannelse, Trivsel og psykisk arbejdsmiljø, Undervisnings- og universitetsområdet og TR-området, og heraf var det kun kravet om Lokal løndannelse, der ikke blev gennemført. Herudover havde IDA krav om ferie til nyuddannede, fokus på seniorer, kompetenceudvikling og forbedrede vilkår ved fravær af familiemæssige vilkår.

**Carsten Eckhart Thomsen** afsluttede med at kigge frem mod OK forhandlingerne 2021, hvor 4 områder og krav, skal med, enten fordi de ikke blev håndteret ved OK18, eller fordi IDA skal sikre at tiltagene fra OK18 var tilstrækkelige:

- Lokal løn
- Arbejdstid – særligt på undervisningsområdet
- Psykisk arbejdsmiljø
- TR området – et område vi skal følge nøje

## Bliv klar til forhandlingerne

v/Advokat Charlotte Flach

**Charlotte Flach** understregede den enestående forhandlerrolle, som **Tillidsrepræsentanter** udfylder, en rolle der udover at være **partsrepræsentant** også indeholder rollen som brobygger mellem medarbejderne og ledelsen.

Hun præsenterede deltagerne for forhandlingens 3 dimensioner – forhandlingens indhold, forhandlingen om kommunikationen og forhandlingen om relationen.

**Charlotte Flach** pointerede, at det er i de uformelle sammenhænge, hvor der ikke skrives referat, og hvor der ikke er en italesat forhandling, at de reelle indflydelsesmuligheder er. Det gælder først og fremmest ude i hverdagen, dvs. på tidspunkter, hvor man endnu ikke har tanke på et konkret forhandlingsmøde. Hun understredede at det er vigtigt at turde dialogen, dvs. at kunne stille spørgsmål og lytte. Endelig er det vigtigt at sikre en god relation til modparten, idet dette ofte bidrager til en god forhandling.

Deltagerne genererede en række gode ideer til, "Hvad TR kan gøre for at befordre den gode forhandlingsproces?" Alle ideer samles i et fælles idekatalog, som udsendes til deltagerne.

## Afrunding

**Carsten Eckhart Thomsen** rundede TR-konferencen af med at takke alle de fremmødte for et par interessante dage med tankevækkende oplæg, spændende diskussioner, erfaringsudvekslinger og netværk.